

DOMOZNANSTVO

Iz naših korenin
raste prihodnost

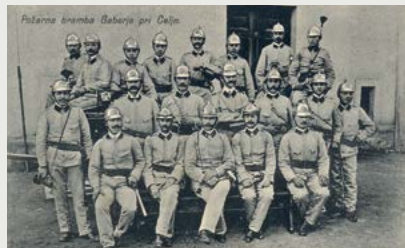
Zveza bibliotekarskih
društev Slovenije
Sekcija za domoznanstvo
in kulturno dediščino

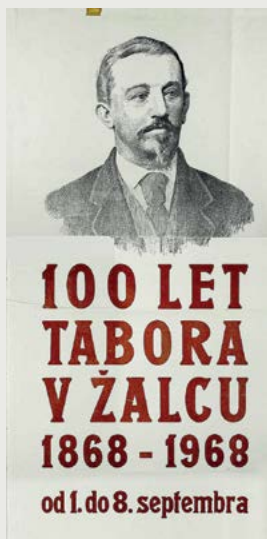
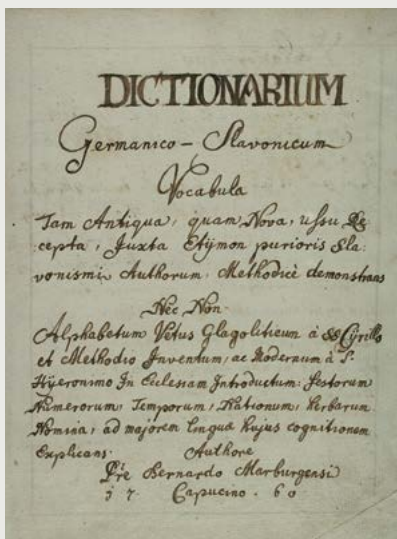
Domoznanstvo in domoznanska dejavnost v slovenskih knjižnicah

V slovenskih splošnih in drugih knjižnicah domoznanstvo pomeni posebno dejavnost oz. eno od zakonsko določenih nalog, ki obsega zbiranje, obdelovanje, hranjenje in promocijo knjižničnega gradiva, vezanega na območje, ki ga knjižnica s svojo celotno dejavnostjo pokriva. Tako gradivo je v knjižnicah shranjeno v posebnih zbirkah (domoznanske zbirke, domoznanski oddelki), kjer je analitično obdelano in uporabniku ponujeno kot domoznanska informacija o življenju, delu, dogodkih in posameznikih z določenega območja v preteklosti in danes.

Z različnimi dogodki in aktivnostmi knjižnice krepijo zavedanje o kulturni dediščini in tako spodbujajo zanimanje za lokalno okolje in skupnost.

Domoznanstvo je raziskovanje in proučevanje domačega kraja.

Domoznanstvo v e-okolju

Slovenske knjižnice svoje domoznanske zbirke zelo uspešno predstavljajo in brezplačno ponujajo tudi v e-okolju (Kamra, Digitalna knjižnica Slovenije, Obrazi slovenskih pokrajin, Digitalni repozitorij UKM, Europeana, Google Arts & Culture ...). Z razvojem digitalne tehnologije dobivajo zbirke novo vsebino in sodobne interpretacije, naša kulturna dediščina pa postaja širše dostopna in se ohranja za prihodnje rodove.

Pouk domoznanstva je bil pred drugo svetovno vojno eden od učnih predmetov v nižjih razredih osnovne šole; to je bil celostni pouk, vezan na spoznavanje določenega geografskega oz. upravnega območja.

Sekcija za domoznanstvo in kulturno dediščino

Sekcija za domoznanstvo in kulturno dediščino je ena od desetih stalnih delovnih teles v okviru Zveze bibliotekarskih društev Slovenije (ZBDS). Ustanovljena je bila leta 1997, z namenom tesnejšega povezovanja med strokovnimi delavci na področju domoznanstva. Spodbuja reševanje izzivov in vprašanj, ki se pojavljajo pri izvajanju domoznanske dejavnosti, ter predstavljanje rezultatov in pobud strokovni javnosti. Samostojno organizira ali sodeluje pri organizaciji strokovnih dogodkov s področja domoznanstva in kulturne dediščine (predavanja, posvetovanja, okrogle mize, strokovne ekskurzije), pri čemer se povezuje s knjižnicami in drugimi organizacijami s področja kulture (muzeji, arhivi, galerije, društva ...).

Osrednji strokovni dogodek s področja domoznanstva je Domfest, festival domoznanstva, namenjen vsem, ki se z domoznanstvom ukvarjajo oz. jih zanima. Poteka bienalno, vsakič ga gosti druga knjižnica. Ob dogodku izide tudi zbornik o izbrani strokovni temi.

Udeleženci domoznanskega kolokvija z naslovom Izbor in pridobivanje domoznanskega gradiva, Levstikova soba Osrednje knjižnice Celje, 26. 11. 1999.

Zbornik 4. Domfesta na Ptuj, 2016.

Goropevškove nagrade

Nagrade podeljuje ZBDS za izjemne uspehe na področju domoznanstva in kulturne dediščine, ki so širšega družbenega pomena in prispevajo k napredku domoznanske dejavnosti v knjižnicah. Poimenovane so po uglednem slovenskem bibliotekarju in domoznancu ter prvem predsedniku Sekcije za domoznanstvo mag. Branku Goropevšku (1966–2012). Nagrade se podeljujejo bienalno, prvič so bile podeljene na Domfestu v Ljubljani leta 2018.

*»Pojem domoznanstva
je krvni obtok splošne
knjižnice in preveva vse
sfere njenega delovanja.«*

Andreja Pleničar, bibliotekarka, direktorica
Knjižnice Pavla Golie Trebnje

*»Domoznanska zbirka
oblikuje in vzdržuje
kulturno identiteto
lokalne skupnosti,
predstavlja njeno
kulturo v najširšem
pomenu besede.«*

Silva Novljan, bibliotekarka in raziskovalka,
nekdanja svetovalka za splošne knjižnice

*»Knjižnica je življenja
sposobna samo, če se
živo vključi v pokrajino,
iz katere je nastala.«*

Janko Glazer, literarni zgodovinar, pesnik
in bibliotekar, dolgoletni ravnatelj Študijske
knjižnice v Mariboru

*»Domoznanstvo nam
daje identiteto.«*

Vili Rezman, nekdanji poslanec in župan
Ruš, raziskovalec lokalne zgodovine,
prejemnik Goropevškove listine

*»Ljubo doma,
kdor ga pozna.«*

Darja Peperko Golob, bibliotekarka in
domoznanka, Knjižnica Mirana Jarca Novo
mesto

Povezani dosegamo skupne cilje

S skupnimi močmi pridemo hitreje in lažje do cilja!
Postani član Sekcije za domoznanstvo in kulturno
dediščino* in aktivno sodeluj pri razvoju slovenskega
domoznanstva. Obišči spletno stran ZBDS ali nam
piši na: domoznanstvo@zbds-zveza.si.

**Član sekcije lahko postane član društva ali druge pravne osebe,
vključene v ZBDS, ali častni član ZBDS. Posameznik je lahko istočasno
član največ treh sekcij. Sekcije imajo evidentirano članstvo, za včlanitev
se izpolni pristopna izjava. Članarine za vključitev v delo sekcij ni.*

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije

Sekcija za domoznanstvo in kulturno dediščino

domoznanstvo@zbds-zveza.si

<https://www.zbds-zveza.si/sekcija-za-domoznanstvo/>

<https://www.facebook.com/sekcijazadomoznanstvoinkulturnodediscino>

Založila: Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, zanjej Damjana Vovk, predsednica | Uredniški odbor: Mira Petrovič, Nataša Kokošinek, Karmen Kreže, Srečko Maček, Tomaž Miško, Darja Peperko Golob, Vlasta Stavbar | Fotografije: Osrednja knjižnica Celje, Univerzitetna knjižnica Maribor, Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto, Knjižnica Ivana Potrča Ptuj, Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika, Medobčinska splošna knjižnica Žalec, zbirka razglednic Milene Žnideršič | Jezikovni pregled: Petra Brezinščak | Oblikovanje: Dušan Pogačar, s. p. | Tisk: Dravski tisk | Naklada: 3000 izvodov | Izdajo je omogočilo Ministrstvo za kulturo RS | Ljubljana, september 2023